

Dr. Zafer BUZCU

Çukurova Üniversitesi Karataş Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu
Konaklama İşletmeciliği Bölümü

MARİNA İŞLETMECİLİĞİ

Akademisyen Yayınevi Ankara, 2020

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7106-14-6

Kitap Adı

Marina İşletmeciliği

Yazar

Zafer BUZCU

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Göktuğ Ofset

Bisac Code

BUS069000

DOI

10.37609/akya.446

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Günümüzde turizm endüstrisi dünya ekonomisine sunmuş olduğu gelir, yarattığı iş hacmi, istihdama katkıları sayesinde önemli bir endüstri konumundadır. Hızla gelişen ve değişimlerin yaşandığı turizm endüstrisinde her geçen yıl turist sayısı ve dünya turizm gelirlerinde yaşanan artış turizme hizmet sunan ülkelerin dikkatini çekmektedir. Bu yüzden turizme yönelik plan, politikaların ve yatırımların arttığı görülmektedir. Dünya genelinde aralarında Türkiye'nin de bulunduğu birçok ülke turizm gelirini ve turist varışlarını artırmak amacıyla turizme yatırımlar yaparken aynı zamanda turizmi çeşitlendirme politikası uygulamaktadır. Turizm çeşitlendirmesi içinde deniz turizmi son yıllarda önemli turizm bir çeşidi konumundadır. Deniz turizmi yat, su sporları ve kruvaziyer turizmi gibi önemli bileşenleri ile Türkiye'ye 2018 yılında 5,9 milyar dolarlık bir gelir sunmuştur. Bu açıdan bu turizm türü ve bileşenlerinin gelişimi Türkiye için önem arz eden konudur. Deniz turizminde son yıllarda yat ve yatçılık faaliyetlerinin gelişimi yat limanı olarak isimlendirilen marinaların gelişimini hızlandırmıştır. Marinalar bulundukları bölgeye sunmuş oldukları sosyal ve ekonomik katkıları sayesinde önemli turizm işletmeleri arasında gösterilirken; bulundukları bölgede sosyal bir merkez olarak gösterilmektedir. Turizm endüstrisinde yüksek gelir getirisine sahip olan marinalar kendine çektiği yat, yatçılar ve ziyaretçilerin yapmış olduğu harcamalar sayesinde döviz getirisi sağlarken; bölge ekonomisine ve bulundukları yörede istihdama katkı sunarlar. Marinaların genel olarak üst gelir grubuna hitap eden bir işletme olması döviz girdisinin artmasına katkı sağlayarak dış ödemeler dengesi üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır.

Akdeniz yat ve yatçılık faaliyetlerinin yoğunlaştığı bir alan olması sebebiyle marina işletmeciliği için en önemli bölgeler arasında gösterilmektedir. Türkiye, Doğu Akdeniz çanağında yer alan, yaklaşık 8333 km'lik sahil uzunluğu, deniz, kıyı ve temiz kumsalları, turizm konusunda konukseverlik ve hizmet kalitesi, tarihi ve kültürel değerleri, gelişmiş turizm endüstrisi gibi özellikleriyle marina işletmeciliği için Akdenizin en önemli destinasyonlarından birisidir.

Deniz turizmi çerçevesinde son yıllarda büyük önem arz eden marinalar, Türkiye'de üzerinde durulması, geliştirilmesi ve rekabetçi ortamda değişime ayak uydurması gereken önemli bir turizm işletmesidir. Bu kitap çalışması son yıllarda önemi gittikçe artan marina kavramına, marina işletmeciliğine, yat işletmeciliğine ve marina işletmeleri için önemli konulara değinmek ve turizm endüstrisindeki kişi ve kuruluşlara, öğrencilere bir kaynak teşkil etmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kitabın yazılması sürecinde sabırla desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen kıymetli eşim Sibel Buzcu'ya en içten teşekkürlerimi sunuyorum. Çalışmayı değerli görüş, öneri ve düşünceleriyle destekleyen hakem hocalarımız Prof. Dr. Fatma Nur Tuğal ve Prof. Dr. Mehmet Cihan Yavuz'a teşekkür ediyorum. Ayrıca kitabın yazılması sürecinde desteklerini esirgemeyen Çeşme Marina Genel Müdürü Can Akaltan ve Ecesaray Marina Genel Müdürü Nedret Burak Ardahan'a, Albatros yatçılık yöneticisi Zarif Öztürk'e katkıları için teşekkür ediyorum. Bu çalışmanın tüm okuyuculara faydalı olmasını temenni ediyorum.

Dr. Zafer BUZCU

KISALTMALAR

ATAK	: Akdeniz - Ege Turizm Altyapısı Kıyı Yönetim Projesi
ÇED	: Çevresel etki değerlendirmesi
FCCA	: Florida-Caribbean Kruvaziyer Birliği
CLIA	: Uluslararası Kruvaziyer Hatları Birliği
CPYB	: The Certified Professional Yacht Broker-Sertifikalı Profesyonel Yat Komisyoncuları
FEE	: Foundation for Environmental Education-Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı
ICOMIA	: International Council of Marine Industry Assosiation-Uluslararası Deniz Endüstrisi Birlikleri Konseyi
IMI	: International Marina Institute-Uluslararası Marina Enstitüsü
IMCI	: International Marine Certification Institute-Uluslararası Denizcilik Sertifikasyon Enstitüsü
İMEAK DTO	: İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası
ISO	: Uluslararası Standardizasyon Örgütü
IYBA	: International Yacht Broker Assosiation -Uluslararası Yat Komisyoncuları Derneği
KDV	: Katma Değer Vergisi
KÖİ	: Kamu Özel İşbirliği
KTB	: Kültür ve Turizm Bakanlığı
MedCruise	: Akdeniz Kruvaziyer Limanları Birliği
MIA	: Marina Industries Association-Marina Endüstrisi Birliği
SPA	: Selus Per Aqua-Sudan Gelen Sağlık
ÖTV	: Özel Tüketim Vergisi
TYBA	: Tüm Yat İşletmecileri, Yatırımcıları, Broker ve Acenteleri Derneği
TYHA	: İngiltere Yat Limanı Birliği
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜRÇEV	: Türkiye Çevre ve Eğitim Vakfı
TÜRSAB	: Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
UNWTO	: Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü

İÇİNDEKİLER

Önsöz	iii
Kısaltmalar	v
Giriş.....	1

1. BÖLÜM

Deniz Turizmi Kavramı	5
1.1. Deniz Turizmi	5
1.2. Deniz Turizminin Özellikleri.....	7
1.3. Deniz Turizmi Bileşenleri.....	9
1.3.1. Kruvaziyer Turizmi	12
1.3.2. Yat Turizmi	16
1.4. Türkiye’de Deniz Turizmi	19
1.4.1. Türkiye’de Yat Turizmi.....	20
1.4.2. Türkiye’de Kruvaziyer Turizmi.....	25

2. BÖLÜM

Deniz Turizminin Kalkınma Planları, Eylem Planı ve Deniz Turizmi Yönetmeliğindeki Yeri.....	29
2.1. Kalkınma Planlarında Deniz Turizminin Yeri.....	29
2.2. 2023 Turizm Stratejisi Hedefleri Doğrultusunda 2007 - 2013 Eylem Planında Deniz Turizmi.....	32
2.3. Deniz Turizmi Yönetmeliği	34

3. BÖLÜM

Marina (Yat Limanı) Kavramı ve Marina İşletmeciliği	65
3.1. Marina Kavramı.....	65
3.2. Marina İşletmeciliği	67
3.2.1. Marinaların Alt ve Üst Yapı Özellikleri.....	74
3.3. Marinalarda Sunulan Hizmetler.....	75
3.4. Yat İşletmeleri.....	79
3.4.1. Yat Kiralamalarda Önemli Hususlar ve Sözleşme Örneği.....	84

4. BÖLÜM

Marina İşletmelerinin Sınıflandırılması ve Sertifikalandırması (Derecelendirmesi)	91
4.1. Marina İşletmelerinin Sınıflandırılması	91
4.2. Marinaların Sertifikalandırılması (Derecelendirmesi).....	95

4.2.1. Mavi Bayrak (Blue Flag)	96
4.2.2. Altın Çıpa (Gold Anchor)	99
4.2.3. Mavi Yıldız.....	101
4.2.4. ICOMIA Temiz Marina Programı	102
4.2.5. ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi	103
4.3. Türkiye’de Marinaların Derecelendirilmesi.....	103

5. BÖLÜM

Marinalarda Çevre Yönetimi Uygulamaları 105

5.1. Çevre Yönetimi Uygulamaları	105
5.2. Çevre İle İlgili Uluslararası Sözleşmeler	106
5.3. Türkiye’ de Uygulanan Çevre Yönetimi İle İlgili Düzenlemeler.....	108
5.4. Marinalarda Çevresel Yönetimi Uygulama Konuları	110
5.4.1.Enerji Yönetimi	112
5.4.2. Atık Yönetimi	113
5.4.3. Marinalarda İş Sağlığı - Güvenliği ve Eğitim	115

6. BÖLÜM

Marinalarda Yönetim ve Organizasyon 119

6.1. Marinalarda Yönetim ve Organizasyon Yapısı.....	119
6.2. Marina Organizasyonunda Departman Sorumlularının Görevleri.....	122
6.2.1. Marina Genel Müdürü.....	122
6.2.1.1. Marina Gelir Kalemleri	123
6.2.1.2. Marina Gider Kalemleri	125
6.2.2. Marina Liman Hizmetleri ve Ofis Hizmetleri Müdürü.....	128
6.2.3.Marina Mali İşler ve Finans Sorumlusu	129
6.2.4. Marina Teknik İşler Müdürü.....	130
6.2.5. Marina Güvenlik Müdürü	130
6.2.6. Marina Pazarlama Müdürü	131
6.2.7. Marina İnsan Kaynakları Müdürü	132
Kaynakça.....	135
İnternet Kaynakçaları.....	140

KAYNAKÇA

- Akaltan, C. (2016). Marinalarda Çevre Yönetimi Uygulamaları: Türkiye Marinaları Üzerine Bir Çalışma. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Denizcilik İşletmeleri Yönetimi Anabilim Dalı Deniz Turizmi Programı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir.
- Akaltan, C. ve Işık, N.G. (2018). Marinalarda Çevre Yönetimi Uygulamaları: Türkiye Marinaları Üzerine Bir Çalışma. Dokuz Eylül Üniversitesi, Denizcilik Fakültesi Dergisi. UUDTS 2018 Özel Sayı Sayfa:73-91. ISSN:1309-4246.
- Ayazlar, R.A. ve Ayazlar, G. (2016). Kruvaziyer turizmde sürdürülebilirlik yaklaşımı. III. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, Doi: 10.18872/DEU.b.UUDTS.2016.0014.
- Aydın, G. (2011). Türkiye’de Marinacılık: Kapasite Ve Yer Seçimi Üzerine Modelleme. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bal, K. (2019). Yat Limanları Hizmet Alanlarındaki Müşteri Memnuniyetinin Aidiyet Ve Davranışsal Niyetler Üzerindeki Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı. Balıkesir.
- Balcı, S.S.(2011). Marinalarda Teknik ve Operasyonel Yönetim: Bilişim Sistemlerinin Geliştirilmesi Üzerine Bir Uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizcilik İşletmeleri Yönetimi Anabilim Dalı, İzmir.
- Blue Flag (2007). Eco-label for beaches and marinas. <https://static1.squarespace.com/static/55371ebde4b0e49a1e2ee9f6/t/5b3e24f50e2e723077db93ae/1530799376511/BlueFlagBrochure2007.pdf>, Erişim Tarihi: 06.01.2020.
- Brida, J.G. ve Zapata, S. (2010). Cruise Tourism: Economic, Socio-Cultural and Environmental Impacts. International Journal of Leisure and Tourism Marketing, Cilt 1, Sayı 3. s: 205-226.
- Cater, C. ve Cater, E. (2007). The Economic Impacts of Marine Wildlife Tourism. J. Hingham ve M. Lück (Ed.). Marine Wildlife and Tourism Management: Insights From The Natural and Social Sciences, CABI, pp. 145-162.
- Chen, C-Y., Wu, G-S., Chuang, K-J. ve Ma, C-M. (2009). A comparative analysis of the factors affecting the implementation of occupational health and safety management systems in the printed circuit board industry in Taiwan. Journal of Loss Prevention in the Process Industries 22 (2009) 210–215.
- Chen, J.M., Petrick, J.F., Papathanassise, A. ve Li, X. (2019). A meta-analysis of the direct economic impacts of cruise tourism on port communities. Tourism Management Perspectives 31 (2019), pp.209-218.
- Chen, J.M., Balomenou, C., Nijkamp, P., Poulaki, P. ve Lagos, D. (2016). The Sustainability of Yachting Tourism: A Case Study on Greece. International Journal of Research in Tourism and Hospitality (IJRTH) Volume 2, Issue 2, 2016, pp. 42-49.
- Çetinkaya, O. (2019). İstanbul’daki Yat Limanlarının Çevresel Sürdürülebilirliklerinin Değerlendirilmesi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İnşaat Mühendisliği Ana Bilim Dalı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Deniz, M. (2017). Kruvaziyer Turizminin Türk Turizm Sektörü Açısından Değerlendirilmesi. Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences. 2017 (03) Special Issue.

- Deniz Ticareti Dergisi (2019). Türkiye’de Deniz Turizmi. İMEAK, Deniz Ticaret Odası. https://www.denizticaretodasi.org.tr/Media/SharedDocuments/DenizTicaretDergisi/agustos_ek_2019.pdf, Erişim Tarihi: 28.11.2019.
- Diakomihalis, M. (2007). Chapter 13/Greek Maritime Tourism: Evolution, Structures and Prospects, Maritime Transport: The Greek Paradigm, Research in Transportation Economics. Volume (21) : 419-455.
- Dikeç, G. (2015). Algılanan hizmet kalitesinin müşteri memnuniyetine etkisi: Türkiye’deki marinalar üzerine karşılaştırmalı bir analiz. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Denizcilik İşletmeleri Yönetimi Ana Bilim Dalı. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İzmir.
- Dikeç, G. ve Töz, A.C. (2016). Marina Müşterilerinin Marinalarda Aldıkları Hizmetlerin Kalite Düzeylerine Yönelik Algılarının Analizi. III. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu Doi: 10.18872/DEU.b.UDTS.2016.0022.
- Dilek, S.E., Kaygalak, S., Türksoy, S.S. ve Timur, A. (2015). Kruvaziyer Turizmi: İzmir Merkez Liman Olabilir Mi?. Batman Üniversitesi, Yaşam Bilimleri Dergisi; Cilt 5 Sayı 2 (2015).
- Doğan, O. (2019). Deniz turizminde kümelenme bağlamında marina işletmeciliğinde stratejik yönetim: Muğla ili örneği. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Antalya.
- Dolgen, D., Alpaslan, M.N. ve Şerifoğlu, A.G. (2003). Best Waste Management Programs (BWMPs) for marinas: A case study. Journal of Coastal Conservation 9: 57-63, 2003.
- Dowling, R.K. (2006) The Cruising Industry in Cruise Ship Tourism, (Ed.) R.K. Dowling. Oxfordshire, CABI Publishing: 3-17 .
- Dragovic, B. ve Tselentis, S. (2015). Applying and Promoting the Marina Sustainable Development Concept: The Case of Marina Bar, Montenegro. Journal of Business and Economics, ISSN 2155-7950, Volume 6, No. 12, pp. 2097-2108 DOI: 10.15341/jbe(2155-7950)/12.06.2015/011.
- Fedai, A. ve Madran, C. (2015). Sürdürülebilir Liman Yönetimi ve Antalya’da İki Yat Limanında Vaka İncelemesi. II. Ulusal Liman Kongresi doi: 10.18872/DEU.b.ULK.2015.0028.
- Gibson, P. (2012). Cruise operations management: Hospitality perspectives. Routledge. Abingdon, OXON OX14 4RN.
- Göksu, Y. ve Atik, O. (2016). Deniz Turizmi Yönetmeliğinin Güneşli Gezi Tekneciliği Yönünden Değerlendirilmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Denizcilik Fakültesi Dergisi. UDTS 2016 Özel Sayı, Sayfa:89-107. ISSN:1309-4246.
- Güneş, İ. (2020). Her Yönüyle Denizci. Süheyl Demirtaş, Ataköy Marina Genel Müdürü – Boat International dergisi ile özel röportaj. Cannes – Monaco özel sayısı. <https://atakoymarina.com.tr/her-yonuydu-denzci/>, Erişim Tarihi: 29.01.2020.
- İlgar, R. (2019). Çanakkale’de Yatçılık Faaliyetleri. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD). CİLT: 6, SAYI: 3 Yıl 2019, ss. 594-611.
- İşık, D. A. (2010). Yat Turizminde Holistik Pazarlama ve Türkiye İçin Farklılaştırma Stratejileri. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Denizcilik İşletmeleri Yönetimi Anabilim Dalı Denizcilik İşletmeleri Yönetimi Programı. Yayınlanmış Doktora Tezi. İzmir.
- İMEAK, Deniz Ticaret Odası. 2017 Deniz Sektörü Raporu. https://www.denizticaretodasi.org.tr/Media/SharedDocuments/sektorraporu/2017_sektor_tr.pdf, Erişim Tarihi: 23.12.2019.
- İskender, B. (2010). Türkiye Yat Limanları Kapasite Analizi. Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.

- İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleri Deniz Ticaret Odası (2019). Deniz Turizmi Tanıtımı. <https://www.denizticaretodasi.org.tr/tr/sayfalar/deniz-turizmi-calisma-grubu>. Erişim Tarihi 07.11.2019.
- Jennings, G. (2003). *Marine Tourism: Sport and Adventure Tourism*. Hospitality Press, New York.
- Kan, N. ve Kuleyin, B. (2016). Kalkınma Planları Çerçevesinde Türkiye'nin Deniz Turizmi Stratejilerinin Tarihsel Gelişimi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Denizcilik Fakültesi Dergisi. UDTS 2016 Özel Sayı, Sayfa:51-64. ISSN:1309-4246.
- Karaosmanoğlu, C. ve Kazançoğlu, İ. (2015). Yatçıların Marina Tercihinde Algılanan Hizmet Kalitesinin Marina Bağlılığı Üzerindeki Etkisi. DEÜ Denizcilik Fakültesi Dergisi. ULK özel sayı 2015, ss.25-47. ISSN:1309-4246.
- Kozak, N., Kozak, M.A. ve Kozak, M. (2015). *Genel Turizm, İlkeler-Kavramlar*. Detay Yayıncılık. Ankara.
- Kozan, G.S., Özdemir, S.S. ve Günlü, E. (2014). Turizm Yazınında Deniz Turizminin Olgusal Gelişimi. Dokuz Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Dergisi, Cilt:6, Sayı:2, ss.115-129. ISSN:1308-9161.
- Lukovic, T. (2012). "Nautical tourism and its function in the economic development of Europe. Visions for Global Tourism Industry-Creating and Sustaining Competitive Strategies. pp. 399-430. http://cdn.intechopen.com/pdfs/35535/InTech-nautical_tourism_and_its_function_%20in_the_economic_development_of_europe.pdf, Erişim Tarihi 18.11.2019.
- Martin, R. ve Yepes, V. (2019). The concept of landscape within marinas: Basis for consideration in the management. *Ocean and Coastal Management*, 179 (2019), 104815.
- Mill, R.C.(2008). *Resorts Management and Operation*, Second Edition. John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey.
- Muslu, A. (2017). Yaşanabilir kıyı kentleri için marinaların yönetim ve organizasyonunun önemi. Kent Kültürü ve Yönetimi Hakemli Elektronik Dergi | Cilt: 10 Sayı: 2, Yaz 2017.
- Oktar, Ö.F. (2013). Marina İşletmeciliğinin Bölgesel Ekonomi ve İstihdam Üzerindeki Etkileri Seferihisar Teos Marina Örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı İnsan Kaynakları Programı, İzmir.
- Orams, M. (1999). *Marine Tourism: Development, Impacts and Management*. London: Routledge.
- Orams, M.B. (2002). Marine ecotourism as a potential agent for sustainable development in Kaikoura, New Zealand'. *Int. J. Sustainable Development*, Vol. 5, No. 3, pp.338-352.
- Özalp, İ. (2012). Yönetim Bilimine Giriş. Celil Koparal (Ed.), *Yönetim Bilimine Giriş içinde* (s.2-19). T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2564, Eskişehir.
- Paker, S., ve Paker, N. (2016). Mürettebatlı Yat Kiralamada Sürdürülebilirliğin Sağlanması İçin Gereken Stratejik Planların Belirlenmesi. III. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu. Doi: 10.18872/DEU.b.UDTS.2016.0010.
- Paker, S.ve Vural, C.A. (2015). Destinasyon Olarak Marinaların Çekim Unsurları Ve Yatçılığa Yönelmede Etkili İtici Motivasyon Faktörleri. Dokuz Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Dergisi. Cilt:7 Sayı:2 Yıl:2015 Sayfa:228-257 DOI: 10.18613/deudfd.38268 ISSN:1308-9161.
- Paoli, C., Vassallo, P. ve Fabiano, M. (2008). An emergy approach for the assessment of sustainability of small marinas. *Ecological Engineering*, 33 (2008)167–178.
- Papageorgiou, M. (2016). Coastal and marine tourism: A challenging factor in Marine Spatial Planning. *Ocean & Coastal Management* 129 (2016), pp.44-48.

- Parise, G., Parise, L., Martirano, L., Chavdarian, P.B., Su, C-L. ve Ferrante, A. (2016). Wise Port and Business Energy Management: Port Facilities, Electrical Power Distribution. IEEE Transactions On Industry Applications, Vol. 52, No. 1.
- Pektaş, G.Ö.E., Koraltürk, G. ve Alkan, G. (2015). Marina İşletmeciliğinde İlişkisel Pazarlama İle Marina Sakini Kavramı: Ataköy Marina Örneği. II. Ulusal Liman Kongresi. doi: 10.18872/DEU.b.ULK.2015.0031
- Romero, A.F., Moreira, J. ve Guerra-García, J.M. (2019). Marinas: An overlooked habitat for exploring the relation among polychaete assemblages and environmental factors. Marine Pollution Bulletin 138 (2019) 584–597.
- Sarı, F.Ö. (2016). Marina İşletmeciliği. 2.basım, Nobel Akademik Yayıncılık eğitim ve Danışmanlık Tic. LTD.ŞTİ.,Ankara.
- Sapmaz, İ.ve Okuyucu, M.F. (2014). Deniz turizminin dünü, bugünü, sürdürülebilirliği. 2. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu. Dokuz Eylül Üniversitesi, 28 Şubat 2014, İzmir.
- Sel, Z.G., Lale, C. ve Aktaş, G. (2016). Karikatüristler gözüyle deniz turizmi: turizm karikatürlerinin göstergebilim yaklaşımı ile incelenmesi. III. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu Doi: 10.18872/DEU.b.UDTS.2016.0003.
- Sevinç, F. (2014). Yat Limanı İşletmeleri Yönetiminde Rekabet Stratejileri ve Türkiye'deki Uygulamalar. Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale.
- Sevinç, F., ve Güzel, T. (2017). Sustainable yacht tourism practices. Management&Marketing, volume XV, issue 1/2017.
- Sevinç, F. ve Güzel, T. (2016). Yat Limanı İşletmelerinde Rekabet Stratejileri; Türkiye'deki Uygulamalar. Journal of Travel and Hospitality Management13 (1), 2016, 60-76.
- Sezer, İ. (2014). Kruvaziyer Turizminde Dikkat Çeken Bir Nokta Kuşadası Limanı. Doğu Coğrafya Dergisi, 19(32), s.49-78., Doi: 10.17295/Dcd.32397.
- Sutawijaya, A.H. ve Nawangsari, L.C. (2018). The strategic of implementation health and safety to improved performance construction management system (Case in Arcamanic project, Indonesia). International Journal of Engineering & Technology, 7 (2.29) (2018) 176-181.
- Sun, X., Jiao, Y. ve Tian, P. (2011). Marketing Research and Revenue Optimization for the Cruise Industry: A Concise Review. International Journal of Hospitality Management,30 (2011):746–755.
- Tselentis, V., Dragovic, B., Nikitakos, N., Skuric, M. ve Coric, A. (2015). Integrative Model of Sustainable Development For Marinas And Nautical Ports. <https://www.researchgate.net/publication/281346066>, Erişim Tarihi: 19.01.2020.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. Birinci Kalkınma Planı. <http://www3.kalkinma.gov.tr/DocObjects/View/13736/plan1.pdf>, Erişim Tarihi: 26.11.2019.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. İkinci Kalkınma Planı. <http://www3.kalkinma.gov.tr/DocObjects/View/13737/plan2.pdf>, Erişim Tarihi: 26.11.2019.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Üçüncü Kalkınma Planı. <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Üçüncü-Beş-Yıllık-Kalkınma-Planı-1973-1977.pdf>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Dördüncü Kalkınma Planı. <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Dördüncü-Beş-Yıllık-Kalkınma-Planı-1979-1983.pdf>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Beşinci Kalkınma Planı. <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Beşinci-Beş-Yıllık-Kalkınma-Planı-1985-1989.pdf>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.

- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Altıncı Kalkınma Planı. <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Altinci-Beş-Yıllık-Kalkınma-Planı-1990-1994.pdf>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Yedinci Kalkınma Planı. <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Yedinci-Beş-Yıllık-Kalkınma-Planı-1996-2000.pdf>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Sekizinci Kalkınma Planı. <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Sekizinci-Beş-Yıllık-Kalkınma-Planı-2001-2005.pdf>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Dokuzuncu Kalkınma Planı. <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Dokuzuncu-Kalkınma-Planı-2007-2013.pdf>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Onuncu Kalkınma Planı. <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Onuncu-Kalkınma-Planı-2014-2018.pdf>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. On Birinci Kalkınma Planı. <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/OnbirinciKalkınmaPlanı.pdf>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Turizm Stratejisi 2023, Turizm Stratejisi Eylem Planı 2007-2013. <https://www.ktb.gov.tr/Eklenti/906,ttstratejisi2023pdf.pdf?0>, Erişim Tarihi: 13.01.2020.
- T.C. Ulaştırma Bakanlığı ve Altyapı Bakanlığı (2019). Denizcilik İstatistikleri. https://atlantis.udhb.gov.tr/istatistik/istatistik_kruvaziye.aspx, Erişim Tarihi: 06.08.2019.
- The Yacht Harbour Association. (2013). A Code of Practice for the Design and Construction of Marinas and Yacht Harbours in conjunction with The Marina Operations Manual, 7th Addition.
- Topçuoğlu, A. (2006). Yat limanlarında inşaat tekniklerinin karşılaştırılması. Dokuz Eylül üniversitesi fen bilimleri fakültesi deniz bilimleri enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir.
- Tuğdemir, G., Soğukpınar, H., Özbolat, M. ve Cerit, G. (2016). Marina İşletmeleri Ve Kullanıcıların Sürdürülebilir Çevreye Etkisi: İzmir İçin Kalitatif Bir Çalışma. III. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu Doi: 10.18872/DEU.b.UDTS.2016.0021.
- Turizm Teşvik Kanunu. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2634.pdf>, Erişim: 04.02.2020.
- Türkiye Çevre ve Eğitim Vakfı (2020). <http://www.mavibayrak.org.tr/>, Erişim Tarihi 06.01.2020.
- UNWTO (2019). International Tourism Highlights 2019 Edition. <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152>, Erişim Tarihi 07.11.2019.
- Vlasic, D., Poldrugovac, K. ve Jankovic, S. (2019). The Competitive pricing in marina business: Exploring relative price position and price fluctuation. Journal of Tourism, Heritage & Services Marketing, Volume 5, Issue 1, 2019, pp. 3-8. <http://doi.org/10.5281/zenodo.2640935>.
- Yat Turizmi Yönetmeliği (1983). Resmi gazete No: 18125, 04/08/1983. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/3.5.836708.pdf>, Erişim Tarihi: 25.11.2019.
- Yıldırım, M.U. (2018). Liman Hizmet Tarifelerinin Dünyadaki Uygulamalarının İncelenmesi Ve Türkiye Açısından Değerlendirilmesi. Denizcilik Uzmanlığı Tezi. T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı. Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü, Ankara.

Wondirad, A. (2019). Retracing the past, comprehending the present and contemplating the future of cruise tourism through a meta-analysis of journal publications. *Marine Policy*, 108 (2019) 103618. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2019.103618>.

İnternet Kaynakçaları

- Altın Çıpa Değerlendirmesi (2020). <https://www.tyha.co.uk/>, Erişim Tarihi: 07.01.2020.
- Alanya Marina. Sunulan Hizmetler. <http://www.alanyamarina.com.tr/tr/alanya-marina-an-talya-hizmetler-diger.asp>, Erişim Tarihi: 17.12.2019.
- Bir Yat Limanının Atık Profiline Saptanması ve Atık Azaltımı İçin Örnek Bir Çalışma. <http://www.imo.org.tr/resimler/ekutuphane/pdf/3869.pdf>, Erişim Tarihi: 17.01.2020.
- ÇED Uygulaması. <https://ced.csb.gov.tr/ced-uygulamaları-i-85396>, Erişim Tarihi: 15.01.2020.
- Çevre Kanunu. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2872.pdf>, Erişim Tarihi: 15.01.2020.
- Deniz Haber Ajansı. <https://www.denizhaber.net/cesme-marina-calisanlarına-yangın-egitimi-verildi-haber-89080.htm>, Erişim Tarihi: 20.01.2020.
- Deniz Turizmi Yönetmeliği (2009). 24/07/2009 tarih ve 27298 sayılı Resmi Gazete. <https://teftis.ktb.gov.tr/TR-14610/deniz-turizmi-yonetmeliği.html>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.
- Deniz Ticaret Odası (2019). <https://www.denizticaretodasi.org.tr/tr/yayinlarimiz/sektorraporu>, Erişim Tarihi: 27.11.2019.
- Gedik, K. (2008). Türkiye’de Yatçılık ve Marina Sektöründe Durum. <https://www.denizhaber.com/turkiyede-yatcilik-ve-marina-sektorunde-durum-makale,100305.html>, Erişim Tarihi: 25.12.2019.
- Hürriyet Haber. Bodrum’da yelken açacaklar. <http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/keyif/bodrumda-yelken-acacaklar-26644525>. Erişim Tarihi: 31.12.2019.
- Hürriyet Haber. Büyükşehir’den Mavi Kart uygulaması <http://www.hurriyet.com.tr/buyuk-sehirden-mavi-kart-uygulamasi-40651359>, Erişim Tarihi: 15.01.2020
- ICOMIA, Marinas Group. <https://www.icomia.org/marinas-group-img>, Erişim Tarihi: 08.01.2020.
- Uluslararası Deniz Endüstrisi Birlikleri Konseyi (International Council of Marine Industry Association-ICOMIA), <https://www.icomia.org/>, Erişim Tarihi: 08.01.2020.
- International Standart Organization (2020). <https://www.iso.org/home.html>, Erişim Tarihi: 09.01.2020.
- International Maritime Organization (2020). <http://www.imo.org>. Erişim Tarihi: 15.01.2020.
- Kutluay, H. (2016). Kruvaziyer Gemi(Cruise Ship) Nedir, Özellikleri Nelerdir? <https://www.makaleler.com/kruvaziyer-gemi-nedir>, Erişim Tarihi: 20.11.2019.
- Marina Industries Association (2020). <https://www.marinas.net.au/goldanchor>, Erişim Tarihi: 07.01.2020.
- Martı Marina. Sunulan Hizmetler. <https://www.marti.com.tr/marina/tr/diger-hizmetler>, Erişim Tarihi: 17.12.2019.
- Mavi Kart Uygulaması. http://www.cyg.gov.tr/cyg/files/mevzuat/genelge/mavi_kart.pdf, Erişim Tarihi: 15.01.2020.
- <http://mavikart.cevre.gov.tr>, Erişim Tarihi: 15.01.2020.
- Mavi Kart Sistemi. <http://www.mavikart.com.tr/>, Erişim Tarihi: 15.01.2020.
- Mavi Yıldız Sertifikasyonu (2020). <https://www.imci.org/>, Erişim Tarihi: 07.01.2020.
- NTV Haber. Kruvaziyer turizminde rota Türkiye. Giriş Tarihi: 17.10.2019. <https://www.ntv.com.tr/seyahat/kruvaziyer-turizminde-rota-turkiye,9iE86h9k-0KOxLXwF6qPww>, Erişim Tarihi: 03.12.2019.

- Oral,E.Z. (.....). İzmir’de Yat Limanı Yatırımları. https://www.izmirde.biz/FileUpload/ds31586/File/izmir__yat_limanalari.pdf, Erişim Tarihi: 16.12.2019.
- Sabah Gazetesi, Robinson Turizmi. Giriş Tarihi: 6.12.2013, <https://www.sabah.com.tr/dunya/2013/12/06/robinson-turizmi>, Erişim Tarihi: 18.11.2019.
- Setur Marinaları. Sunulan Hizmetler. <http://www.seturmarinas.com/Marina/Detail?marinaId=22>, Erişim Tarihi: 17.12.2019.
- Sıfır Atık Sistemi (2020). www.sifiratik.gov.tr, Erişim Tarihi: 17.01.2020.
- Türk Dil Kurumu (TDK). <https://sozluk.gov.tr/?kelime=MAR%C4%B0NA>, Erişim Tarihi: 04.12.2019.
- The Cruise Line International Association, 2019. <https://cruising.org/news-and-research/research/2019/may/2018-global-passenger-report>, Erişim Tarihi: 19.11.2019.
- Turizm Aktüel. Venedik kruvaziyer turizmine yasak getirdi. Giriş Tarihi: 09.08.2019, <https://www.turizmaktuel.com/haber/venedik-kruvaziyer-turizmine-yasak-getirdi>, Erişim Tarihi: 21.11.2019.
- Turizm Aktüel. Türk yat turizmi, Avrupa’da dördüncü sırada... <http://www.turizmaktuel.com/haber/turk-yat-turizmi-avrupa-8217-da-dorduncu-sirada>, Erişim Tarihi: 02.12.2019.
- Turizm Aktüel. Türkiye yat turizmi merkezi olacak. Haber Giriş Tarihi: 21.05.2018, <https://www.turizmaktuel.com/haber/turkiye-yat-turizmi-merkezi-olacak>, Erişim Tarihi: 02.12.2019.
- Turizm Aktüel. Yalıkavak Marina’ya ‘Dünyanın en iyisi’ ödülü. Haber Giriş Tarihi: 01.03.2019. <https://www.turizmaktuel.com/haber/yalikavak-marina-ya-dunyanin-en-iyisi-odulu>, Erişim Tarihi: 17.12.2019.
- Ülkemizde Yat Limanı (Marina) İşletmeciliği. http://www.ubak.gov.tr/BLSM_WIYS/DTGM/tr/Belgelik/guncel_haber_arsiv/20131212_151112_64032_1_64480.pdf, Erişim Tarihi: 19.12.2019.
- Yatch Marina. Marina Hizmetleri. <http://www.yachtmarin.com/tr/hizmetlerimiz>, Erişim Tarihi: 17.12.2019.
- <http://www.mfa.gov.tr/barselona-sozlesmesi.tr.mfa>, Erişim Tarihi: 15.01.2020.
- <https://www.thenational.ae/business/day-in-the-life-plain-sailing-for-yas-marina-general-manager-1.285240>, Erişim Tarihi: 18.03.2020.
- http://www.ubak.gov.tr/BLSM_WIYS/DTGM/tr/HTML/20140105_025825_64032_1_64480.html. Erişim Tarihi: 15.01.2020.
- <http://www.seturmarinas.com/Corporate/Organization>. Erişim Tarihi: 22.01.2020.
- <https://www.teosmarina.com.tr/yonetimekip/>, Erişim Tarihi: 22.01.2020.
- <https://blog.viravira.co/tekne-ve-yat-kiralama-rehberi>, Erişim Tarihi: 04.02.2020.
- <https://www.budgetsailingturkey.com/tr/flotilla.aspx>, Erişim Tarihi: 05.02.2020.
- <https://www.albatrosyachting.com/tr/yat-kiralama-sureci/>; Erişim Tarihi: 05.02.2020.
- <https://akasiayachting.com/tr/yat-kiralama-sikca-sorulan-sorular/> Erişim Tarihi: 05.02.2020.
- <https://tybatrkey.org/>, Erişim Tarihi: 05.02.2020.
- www.eceyachting.com › teknekiralamasozlesmesi, Erişim Tarihi: 05.02.2020.